

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgi@audit.gov.mn

2025.02.14 № 41

танай _____ -ны № _____ -т

**АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Х.АНЖЕЛИКА ТАНАА**

Танай байгууллагын 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, аудитын тайлан, акт, албан шаардлага, зөвлөмжийг хүргүүлж байна.

Акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг хугацаанд нь ирүүлнэ үү.

Хавсралт 34 хуудастай.

**ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Ж.АЙГУЛ**

832503000058

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БӨА-2025/005/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Өлгий хот
2025 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын
дарга, тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл
Утас: 70422954 Цахим хаяг: aigulj@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Х.Женисбек
Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
Аудитор: С.Нурлан
Утас: 99103281 Цахим хаяг: nurlans@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	3
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	17
4.1 Ерөнхий зүйл	17
4.2 Материаллаг байдал	18
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	18
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	19
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	19
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	19
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	19
5.1 Төлбөрийн акт	19
5.2 Албан шаардлага	20
5.3 Зөвлөмж	21
1. Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлттэй холбоотой асуудал	21
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	21

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	944,385,420.02	870,897,745.70
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	26,000,000.00	3,617,960.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	26,000,000.00	3,617,960.00
3121	Төгрөг	26,000,000.00	3,617,960.00
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	26,000,000.00	3,617,960.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	918,385,420.02	867,279,785.70
351	Түүхий эд материал	827,440,260.42	821,976,192.90
35110	Тусгай зориулалттай материал	821,843,335.47	816,379,267.95
35130	Эм боох материал	5,596,924.95	5,596,924.95
354	Хангамжийн материал	90,945,159.60	45,303,592.80
35410	Бичиг хэргийн материал	6,732,580.00	7,175,370.00
35420	Аж ахуйн материал	74,358,994.60	28,955,137.80
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,530,000.00	1,480,000.00
35450	Барилгын засварын материал	-	369,500.00
35470	Бусад хангамжийн материал	7,323,585.00	7,323,585.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	789,542,033.35	747,334,430.24
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	789,542,033.35	747,334,430.24
392	Биет хөрөнгө	767,042,033.35	724,302,763.58
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	592,004,010.10	591,823,247.81
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(87,266,035.45)	(106,318,382.51)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	119,000,000.00	119,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(75,906,249.77)	(90,781,249.73)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	342,820,494.71	295,930,273.11
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(146,417,234.00)	(110,468,693.92)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	58,590,219.60	59,641,770.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(37,826,497.43)	(36,241,395.58)

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	6,377,891.84	6,377,891.84
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,879,171.25)	(6,205,302.44)
39217	Ном	1,544,605.00	1,544,605.00
393	Биет бус хөрөнгө	22,500,000.00	23,031,666.66
39301	Програм хангамж	1,220,085.00	550,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,220,085.00)	(18,333.34)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	22,500,000.00	22,500,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,733,927,453.37</u>	<u>1,618,232,175.94</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,733,927,453.37</u>	<u>1,618,232,175.94</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,733,927,453.37	1,618,232,175.94
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	227,306,936.00	227,306,936.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,505,277,892.77	1,390,710,801.28
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,505,277,892.77	1,506,406,078.71
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(115,695,277.43)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,342,624.60	214,438.66
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,733,927,453.37</u>	<u>1,618,232,175.94</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,408,478,505.71	5,146,779,377.89
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,055,315,215.71	871,072,039.89
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,055,315,215.71	871,072,039.89
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	26,000,000.00	4,055,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,155,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	26,000,000.00	2,900,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	-	32,963,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	1,029,315,215.71	834,054,039.89
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,353,163,290.00	4,275,707,338.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,209,271,700.00	4,007,511,023.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,209,271,700.00	4,007,511,023.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	143,891,590.00	268,196,315.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	45,660,550.00	127,916,480.00

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00	121,295,835.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	93,231,040.00	18,984,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,258,482,878.45	5,262,474,655.32
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,258,482,878.45	5,262,474,655.32
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,183,662,506.77	2,624,796,390.98
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	877,133,178.00	1,202,558,809.00
210101	Үндсэн цалин	494,339,464.00	629,670,568.00
210102	Нэмэгдэл	232,204,448.00	392,088,436.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	45,824,832.00	59,033,214.00
210104	Урамшуулал	104,764,434.00	121,766,591.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	108,706,972.00	152,430,179.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	74,638,024.00	108,388,379.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,158,792.00	11,010,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,909,374.00	5,505,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,721,981.00	5,505,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,278,801.00	22,021,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	48,000,227.00	55,040,492.86
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,841,810.00	3,948,692.86
210302	Түлш, халаалт	40,966,041.00	46,714,064.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,192,376.00	4,377,736.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	44,860,069.32	81,158,665.74
210401	Бичиг хэрэг	6,104,250.00	4,345,810.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,079,940.00	15,038,380.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,840,125.32	1,233,250.80
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,835,754.00	60,541,224.94
2105	Нормативт зардал	882,037,228.34	833,510,439.27
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	882,037,228.34	833,510,439.27
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,730,463.01	10,787,690.00
210604	Урсгал засвар	10,730,463.01	10,787,690.00
2107	Томилолт, зочны зардал	23,114,700.00	14,191,150.00
210701	Гадаад албан томилолт	23,114,700.00	14,191,150.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	48,034,652.00	16,577,160.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	43,761,192.00	12,285,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	515,800.00	506,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	112,160.00	110,060.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,234,500.00	3,229,100.00
210807	Газрын төлбөр	225,000.00	315,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	98,000.00	88,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	141,045,017.10	258,541,805.11
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	72,965,049.00	81,581,431.00

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,024,400.00	90,921,421.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	67,055,568.10	86,038,953.11
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,074,820,371.68	2,637,678,264.34
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,065,578,634.00	2,524,638,918.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	76,380,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,393,718,434.00	538,561,572.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	671,149,200.00	1,888,027,246.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	711,000.00	21,670,100.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	9,241,737.68	113,039,346.34
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,241,737.68	113,039,346.34
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>149,995,627.26</u>	<u>(115,695,277.43)</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,516,679.94	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	1,516,679.94	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(1,516,679.94)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>148,478,947.32</u>	<u>(115,695,277.43)</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>3,379,163,290.00</u>	<u>4,279,762,338.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	26,000,000.00	4,055,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	26,000,000.00	4,055,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	26,000,000.00	4,055,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		1,155,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	26,000,000.00	2,900,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	<u>3,353,163,290.00</u>	<u>4,275,707,338.00</u>
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,209,271,700.00	4,007,511,023.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,209,271,700.00	4,007,511,023.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	143,891,590.00	268,196,315.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	45,660,550.00	127,916,480.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00	121,295,835.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	93,231,040.00	18,984,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>3,345,379,690.00</u>	<u>4,291,276,028.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	<u>3,345,379,690.00</u>	<u>4,291,276,028.00</u>
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	<u>1,270,559,318.32</u>	<u>1,653,597,763.66</u>

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	877,133,178.00	1,205,717,347.00
210101	Үндсэн цалин	494,339,464.00	629,670,568.00
210102	Нэмэгдэл	232,204,448.00	395,246,974.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	45,824,832.00	59,033,214.00
210104	Урамшуулал	104,764,434.00	121,766,591.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	108,706,972.00	149,271,641.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	74,190,178.00	105,229,841.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,662,075.00	11,010,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,894,638.00	5,505,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,723,434.00	5,505,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,236,647.00	22,021,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	48,000,227.00	55,040,492.86
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,841,810.00	3,948,692.86
210302	Түлш, халаалт	40,966,041.00	46,714,064.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,192,376.00	4,377,736.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	38,986,615.32	21,045,486.80
210401	Бичиг хэрэг	5,638,600.00	4,788,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,204,940.00	11,944,380.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,011,125.32	1,233,250.80
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,131,950.00	3,079,256.00
2105	Нормативт зардал	5,072,525.00	700,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	5,072,525.00	
210502	Хоол, хүнс		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		700,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,491,500.00	11,331,334.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл		174,144.00
210604	Урсгал засвар	1,491,500.00	11,157,190.00
2107	Томилолт, зочны зардал	23,114,700.00	14,191,150.00
210702	Дотоод албан томилолт	23,114,700.00	14,191,150.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	49,425,652.00	17,876,460.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	43,761,192.00	12,285,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		
210803	Даатгалын үйлчилгээ	515,800.00	506,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	112,160.00	110,060.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,625,500.00	4,528,400.00
210807	Газрын төлбөр	225,000.00	315,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	98,000.00	88,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	118,627,949.00	178,423,852.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	117,603,549.00	87,502,431.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,024,400.00	90,921,421.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,074,820,371.68	2,637,678,264.34
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,065,578,634.00	2,524,638,918.00

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		76,380,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,393,718,434.00	538,561,572.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	671,149,200.00	1,888,027,246.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	711,000.00	21,670,100.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	9,241,737.68	113,039,346.34
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,241,737.68	113,039,346.34
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>33,783,600.00</u>	<u>(11,513,690.00)</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	7,783,600.00	10,868,350.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	7,783,600.00	10,868,350.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	7,783,600.00	10,868,350.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	7,783,600.00	10,868,350.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(7,783,600.00)</u>	<u>(10,868,350.00)</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	≡	≡
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	26,000,000.00	(22,382,040.00)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		26,000,000.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	26,000,000.00	3,617,960.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	227,306,936.00	1,342,624.60	1,505,277,892.77	1,733,927,453.37
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	227,306,936.00	1,342,624.60	1,505,277,892.77	1,733,927,453.37
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	227,306,936.00	1,342,624.60	1,505,277,892.77	1,733,927,453.37
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	227,306,936.00	1,342,624.60	1,505,277,892.77	1,733,927,453.37
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			1,128,185.94	

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	227,306,936.00	1,342,624.60	1,506,406,078.71	1,733,927,453.37
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		(1,128,185.94)		
D08	Тайлант үеийн үр дүн			(115,695,277.43)	(115,695,277.43)
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	227,306,936.00	214,438.66	1,390,710,801.28	1,618,232,175.94

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	2024 он	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,291,331,900.00	3,894,495,588.66
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,291,331,900.00	3,894,495,588.66
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,389,309,200.00	1,388,436,670.66
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,101,049,600.00	1,100,986,165.00
210101	Үндсэн цалин	650,827,700.00	629,670,568.00
210102	Нэмэгдэл	301,124,300.00	290,515,792.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	62,674,100.00	59,033,214.00
210104	Урамшуулал	86,423,500.00	121,766,591.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	137,630,900.00	137,630,900.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	93,589,100.00	93,589,100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,010,400.00	11,010,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,505,200.00	5,505,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,505,200.00	5,505,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,021,000.00	22,021,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	55,427,100.00	55,040,492.86
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,195,200.00	3,948,692.86
210302	Түлш, халаалт	46,714,600.00	46,714,064.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,517,300.00	4,377,736.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,785,800.00	17,756,806.80
210401	Бичиг хэрэг	4,253,600.00	4,253,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,190,700.00	9,190,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,260,800.00	1,233,250.80
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,080,700.00	3,079,256.00
2105	Нормативт зардал	1,599,300.00	1,599,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,599,300.00	1,599,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,767,000.00	20,750,384.00

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,416,600.00	5,400,000.00
210602	Тавилга	3,000,000.00	3,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,193,200.00	1,193,194.00
210604	Урсгал засвар	11,157,200.00	11,157,190.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,635,400.00	11,631,150.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,635,400.00	11,631,150.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	17,887,800.00	17,876,460.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,285,000.00	12,285,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	506,000.00	506,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	112,100.00	110,060.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,537,700.00	4,528,400.00
210807	Газрын төлбөр	315,000.00	315,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	88,000.00	88,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,526,300.00	25,165,012.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,395,300.00	25,034,062.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	131,000.00	130,950.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,902,022,700.00	2,506,058,918.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,902,022,700.00	2,506,058,918.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	76,380,000.00	76,380,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	782,697,800.00	538,561,572.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	2,039,854,800.00	1,888,027,246.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,090,100.00	3,090,100.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,291,331,900.00	3,894,495,588.66
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	4,291,331,900.00	3,894,495,588.66
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	4,291,331,900.00	3,894,495,588.66
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	44	45
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	32	39
620003	Үйлчлэх ажилтан	11	5
620004	Гэрээт ажилтан		
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	44	45
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	23	24
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	8	7
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	13	14

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
------------	----------	----------	-----------

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	143,891,590.00	269,327,403.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	143,891,590.00	269,327,403.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	143,891,590.00	268,927,403.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	104,731,182.00
210101	Үндсэн цалин		
210102	Нэмэгдэл		104,731,182.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	11,640,741.00
210201	Тэтгэврийн даатгал		11,640,741.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	20,619,240.00	3,838,680.00
210401	Бичиг хэрэг	385,000.00	1,085,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,514,240.00	2,753,680.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	720,000.00	
2105	Нормативт зардал	5,000,000.00	-
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	5,000,000.00	
2107	Томилолт, зочны зардал	15,104,000.00	2,560,000.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	15,104,000.00	2,560,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	103,168,350.00	146,156,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	103,168,350.00	55,366,329.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		90,790,471.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	400,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	400,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		400,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	23,912.00
213303	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		23,912.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	143,891,590.00	269,351,315.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	143,891,590.00	269,351,315.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	45,660,550.00	127,916,480.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00	121,295,835.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	93,231,040.00	18,984,000.00

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,155,000.00
--------	--	--------------

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын зорилго нь: Үйлчлүүлэгчид, өрх, гэр бүлийн эрхийг дээдэлсэн, эрэлт хэрэгцээг хангасан, тэгш хүртээмжтэй, чанартай тусламж, үйлчилгээ үзүүлснээр эрүүл урт насалж, амьдралын чанар дээшлүүлэх.

Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд эрүүл мэндийн тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, харьяалах нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагааг мэргэжил, арга зүйгээр хангах, хяналт тавих, эрүүл мэндийн байгууллага байгуулах, түүнд тусгай зөвшөөрөл олгох, харьяалах хүн амын эрүүл мэндийн статистик мэдээллийг нэгтгэх, тайлагнах чиг үүргийг хэрэгжүүлэн ажилладаг байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь үйл ажиллагаандаа Эрүүл мэндийн тухай хууль, эмнэлгийн тусламжийн тухай хууль, Төсвийн тухай, Төрийн албаны тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Шилэн дансны тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажилласан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь Эрүүл мэндийн сайдын 2010 оны “Эрүүл мэндийн яамны салбарын НББ-ийн бодлогын баримт бичиг батлах тухай” 138 дугаар тушаалаар баталсан НББ-ын бодлогын баримт бичгийг мөрдсөн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2023 оны А/299 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна. Жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 115.7 сая төгрөгөөр буюу 6.7 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	26,000.0	3,618.0	(22,382.0)
Бараа материал	917,215.4	867,279.8	(51,105.6)
Үндсэн хөрөнгө	789,542.0	747,334.4	(42,207.6)
Нийт хөрөнгө	1,733,927,5	1,618,232,2	(115,695.3)
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1,733,927,5	1,618,232,2	(115,695.3)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,733,927,5	1,618,232,2	(115,695.3)

Дараах данснуудад нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл оны эцэст 3.6 сая төгрөг болж оны эхнээс 22.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 867.3 сая төгрөг болж 51.1 сая төгрөгөөр буурсан байна. Төсвийн хөрөнгөөр 38.9 сая төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, нийтдээ 834.0 сая төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй хүлээн авч данс бүртгэлд тусгасан байна.

ЭМГ-ын тусгай зориулалтын бараа материал дансанд нийт 336.8 сая төгрөгийн 9095 төрлийн ашиглах хугацаа дууссан эм хадгалагдаж байгаа бөгөөд ЭМЯ-наас актлах шийдвэр ирээгүй байгаатай холбоотой дансанд бүртгэлтэй байна.

Тайлант хугацаанд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материалын судалгааг доор үзүүлэв.Үүнд:

- Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны А/153 тоот тушаалаар хуваарилсан 14.4 сая төгрөгийн Ж пенициллин эмийг орлогод авч, ЭМГ-ын даргын 2024 оны А/04 тоот тушаалаар аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, 14 сумын ЭМТөв, 4 өрхийн ЭМТ-үүдэд олгосон байна.

-Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны А/13 тоот тушаалаар НҮБ-ын Хүүхдийн сангаас хэрэгжүүлж буй Хүүхдийн хоол тэжээл хөтөлбөрийн хүрээнд 4.7 сая төгрөгийн эмчилгээний бэлэн хоолыг орлогод авч, ЭМГ-ын даргын 2024 оны А/28 тоот тушаалаар анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад тараасан байна.

-Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны А/169 тоот тушаалаар хуваарилсан 27.1 сая төгрөгийн хамгаалах хэрэгслийг орлогод авсан байна.

-Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны А/120 тоот тушаалаар хуваарилсан 4.6 сая төгрөгийн 2 төрлийн яаралтай тусламжийн багц, ус цэвэршүүлэгч шахмалыг орлогод авч, ЭМГ-ын даргын 2024 оны А/23 тоот тушаалаар анхан шатны нэгжүүдэд тараасан байна.

-Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны А/436 тоот тушаалаар НҮБ-ын Хүүхдийн сангаас хуваарилсан 75.5 сая төгрөгийн спретококкийн шалтгаант хоолой залгиурын өвчнийг илрүүлэх оношлуурыг орлогод авч, ЭМГ-ын даргын 2024 оны А/62 тоот тушаалаар анхан шатны нэгжүүдэд хуваарилсан байна.

-Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны А/103 тоот тушаалаар хуваарилсан 67.4 сая төгрөгийн багийн бага эмчийн үзлэгийн багцын тоног төхөөрөмж, эмнэлгийн хэрэгслийг орлогод авч, анхан шатны нэгжүүдэд багийн бага эмчийн тоогоор тараасан байна.

-Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны А/111 тоот тушаалаар 31.1 сая төгрөгийн томуугийн вирусын эсрэг осельтамивир эмийг 2024 оны 12-р сарын 26-ны өдөр хүлээн авсан тул анхан шатны нэгжүүдэд хуваарилж амжаагүй байна.

-Халдвар өвчин судлалын үндэсний төвийн ерөнхий захирлын 2024 оны 09-р сарын 23-ны өдрийн 101 дүгээр тушаалаар Хүний папилома вирусын эсрэг вакциныг заавал хийх дархлаажуулалтын товллод нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд хүйтэн хэлхээний хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, вакцины чанар аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор 10.5 сая төгрөгийн хүйтэн хэлхээний хяналтын хэрэгслийг орлогод авч, ЭМГ-ын даргын 2024 оны А/67 тоот тушаалаар анхан шатны нэгжүүдэд хуваарилсан байна.

-Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны А/49 тоот тушаалаар 2.8 сая төгрөгийн А аминдэмийг орлогод авч, эрүүл мэндийн байгууллагын анхан шатны нэгжид тараалт хийсэн байна.

Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвөөс 590.4 сая төгрөгийн товллолт вакцины хангалт хийсэн байна.

Тусгай зориулалтын материалаас 589.9 сая төгрөгийн вакцин, эм, эмнэлгийн хэрэгсэлийг зарцуулж, Эрүүл мэндийн даргын тушаалаар Нэгдсэн эмнэлэг болон анхан шатны тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг эрүүл мэндийн байгууллагуудад 249.6 сая төгрөгийн вакцин, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг шилжүүлсэн. Газрын даргын 2024 оны 12-р сарын 31-ны өдөр А/98 тушаалаар 23.2 сая төгрөгийн аж ахуйн бараа материалыг акталж устгасан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 747.3 сая төгрөг болж 42.2 сая төгрөгөөр буурсан нь 10.9 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, аймгийн Засаг даргын тамгын газраас 12.7 сая төгрөгийн 5 ширхэг суурин компьютер хүлээн авч, анхны өртгөө элэгдлээрээ бүрэн нөхсөн боловч цаашид ашиглах боломжтой үндсэн хөрөнгийг байгууллагын өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн шийдвэр, аймгийн ИТХ-ын 269 дүгээр тогтоолоор 50.1 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг 20.1 сая төгрөгөөр дахин үнэлсэн, аймгийн ИТХ-ын 2024 оны 276 дугаар тогтоолоор 40.3 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2024 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр 4,200.4 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 4,200.4 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас зарлагыг 82.9 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн нийт зардлыг 4,283.3 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны анх батлагдсан төсөв 4,283.3 сая төгрөг ба тодотгосон төсөв 4,291.3 сая төгрөг болж анх баталснаас 8.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж тодотгосон байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх Эрүүл мэндийн бодлого, удирдлага гэсэн 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 4,291.3 сая төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 4,007.5 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон ба төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,781.5 сая төгрөг буюу 94.4 хувьтай байна.

Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил зардал, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, хангамж, бараа материалын зардал, нормативт зардал, эд хогшил, урсгал засварын зардал, томилолт, зочны зардал, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардал, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг бүгд 0.6 сая, бусад урсгал шилжүүлэг зардлыг 396.0 сая төгрөгөөр хэмнэж 283.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу олгож бодит 112.1 сая төгрөгийг хэмнэж нийтдээ 113.0 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нийт төсвийн зарлагын 28.3 хувийг цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил зардал, 3.53 хувийг ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардал, 1.4 хувийг байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, 0.5 хангамж, бараа материалын зардал, 2 хувийг нормативт зардал, эд хогшил, урсгал засварын зардал, томилолт, зочны зардал, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардал, бараа үйлчилгээний бусад зардлууд, 64.4 хувийг бусад урсгал шилжүүлгийн зардал эзэлж байна

Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2 дахь заалтын дагуу тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн тэтгэмжид 22 хүнд 538.6 сая төгрөг, 29.5 дахь заалтаар хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласны тэтгэмжид 255 хүнд 1,888.0 сая төгрөг, Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулалд 1 хүнд 76.4 төгрөг, нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал, урамшуулалд 3.1 сая төгрөгийг тус тус олгосон байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/мянган төгрөгөөр/	
			Зөрүү	Биелэлт
Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	1,362,088.4	1,362,437.6	349.2	100%
Харуул, хамгаалалтын зардал	12,285.0	12,285.0	0	100%
Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	2,902,022.7	2,506,058.9	(395,963.8)	86%
Хөтөлбөр төслийн дотоод урсгал	14,935.8	14,714.1	(221.7)	98%
Дүн	4,291,331.9	3,895,495.6	(395,836.3)	90.7%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Санхүү-нийцлийн аудитаар баримтлах ерөнхий чиглэлийн судалгааны дүн дараах байдалтай байна. Үүнд:

Ахмадын сангийн харилцах данс, оны эхэнд 26.0 сая төгрөгийн эхний үлдэгдэлтэй байна. Ахмадын тухай хууль, Засгийн газрын 2017 оны 197 дугаар тогтоолоор баталсан “Ахмадын сан ажиллуулах журам”-ыг үндэслэн аймгийн ЭМГ-ын ахмад настнууд 25.3 сая төгрөгийг зарцуулжээ. Төсвийн харилцах данснаас ахмадын санд жилийн эцэст 2.9 сая төгрөгийг шилжүүлж, оны эцэст 3.6 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө гаргаж ажиллаагүй байна.

Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардлаас 12.3 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардлын дансаар 87.5 сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Байгууллагын 2024 оны орон тооны судалгааг гаргуулж авч, хянаж үзэхэд аймгийн Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/927 дугаар захирамжаар 44 орон тоогоор ажиллуулахаар баталсан бөгөөд аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргын 2024 оны 01-р сарын 16-ны өдрийн А/07 тоот тушаал, 2024 оны 04 дүгээр сарын 22-ны өдрийн орон тоо, цалинг шинэчлэн тогтоох А/30 дугаар тушаалаар 45 орон тоогоор тоогосон байна.

Аймгийн Засаг даргын 2024 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн Эрүүл мэндийн газрын бүтэц орон тоог шинэчлэн батлах тухай А/971 захирамжаар 45 орон тоо баталж, аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргын 2024 оны 11-р сарын 01-ны өдрийн албан хаагчийн албан тушаалын ангилал, зэрэглэл өөрчлөх, цалинг шинэчлэн батлах тухай Б/35 дугаар тушаалаар 47 орон тоогоор баталсан байна.

Тус газрын 1-12 дугаар сарын цалин олгох хүснэгтээр 40-43 хүн цалин хөлс олгож ирсэн байна. Байгууллагын 2024 оны орон тооны судалгааг гаргуулан авч хянаж үзэхэд 2 орон тоог илүү харуулсан. Тодруулж үзэхэд дотоод аудит хариуцсан мэргэжилтэн, дүн бүртгэлийн бага эмчийн орон тоо аймгийн Засаг даргын захирамжаар батлагдаагүй боловч сул орон тоонд зохицуулан ажиллуулж ирсэн байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Эрүүл мэндийн яамнаас 15.7 сая төгрөг, аймгийн Засаг даргын тамгын газраас 121.3 сая төгрөг, Монголын сумын эмч, мэргэжилтнүүдийн холбооноос 1,9 сая төгрөг, Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвөөс 36.7 сая төгрөг, Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хүүхдийн сангаас 92.6 сая төгрөг, Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналтыг зохицуулах газраас 70.0 мянган төгрөг, Төрийн өмч, бодлого зохицуулалтын газраас 1,1 сая төгрөг нийт 269.3 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авч зориулалтын дагуу зарцуулагдсан байна.

- Эрүүл мэндийн яамнаас санхүүжүүлсэн 15.7 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн сайдын 2024 оны А/177 дугаар тушаалаар “Цахим эрүүл мэнд” сургалтад 13.3 сая төгрөгийг мөн аймгийн Нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтнуудыг чадавхжуулах сургалтад 2.4 сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан.

- Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвөөс хуваариласан 3.3 сая төгрөгийг хүний папилома вирусын халдварын эсрэг вакциныг нэвтрүүлэх бэлтгэх ажлыг хангах хүрээнд сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвд сургалт, мэдээлэл хийж, дэмжлэгт хяналт үнэлгээ хийсэн байна.

-Мөн 33.4 сая төгрөгийг Хүний папилома вирусын эсрэг вакциныг улсын хэмжээнд нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд аймгийн хэмжээний боловсролын байгууллагуудын удирдлага, сургуулийн эмч нар болон сумын эрүүл мэндийн төвийн удирдлага, их эмч, вакциinator зэрэг нийт 64 хүнд сургалт зохион байгуулахад зарцуулсан байна.

- Орон нутгийн төсвөөс ажилчдад олгох орон нутгийн нэмэгдэлд 116.4 сая төгрөгийн, Хүүхдийн өвчний цогц менежмент болон Нярайн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулахын тулд лавлагаа шатлалын нарийн мэргэжлийн эмчээр орон нутгийн эмч нарын ур чадвар, мэдлэгийг сайжруулах ажлын байрны 2 сургалтад 4.5 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авч зарцуулсан байна.

- НҮБ-ын Хүүхдийн сангаас ирсэн 92.6 сая төгрөгт “Олон нийтэд түшиглэсэн нялхас, бага насны хүүхдийн хооллолтын зөвлөгөө өгөх сургалт”-ыг аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, сумын болон өрхийн эмч нарт 2 удаа, мөн Спрептококкийн халдварын Үндэсний сургагч багш бэлтгэх сургалт болон эцэг эхийн сургалтуудыг зохион байгуулж, Улаанбаатар хотоос багш урьж хичээл заалгаж, замын зардал, томилолт, хичээл заасны хөлс болон сумын эрүүл мэндийн төвөөс оролцогчдын томилолт, шатахууны зардлыг олгосон байна.

- Сумын эмч, мэргэжилтнүүдийн холбооноос ирсэн 1.9 сая төгрөгийг зарим сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд сүрьеэгийн тусламж үйлчилгээнд дэмжлэгт хяналт хийгдсэн байна.

- Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналтыг зохицуулах газраас ирсэн 0.07 сая төгрөгийг шатахууны зардалд шилжүүлсэн байна.

- Төрийн өмч, бодлого зохицуулалтын газраас ирсэн 1.1 сая төгрөгийг эм, эмнэлгийн хэрэгсэл худалдан авах тендер зохион байгуулах бичиг хэрэг худалдан авсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь 2024 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

заасны дагуу аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор С.Нурлан гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 01 дүгээр сарын 14-ны өдрийн 43 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 4,258.5 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 85.1 сая төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзэв.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотой төсвийг хэмнэх талаар 29 арга хэмжээний хэрэгжилтийг шалгаж үзэхэд алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Шилэн дансанд цалингийн орлогоос бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 90,962.7 мянган төгрөгийн мөнгөн гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 16 шийдвэрийн 15,092.8 мянган төгрөгийн шийдвэрийг мэдээлээгүй, бүгд 106,055.5 мянган төгрөгийг нөхөж байршуулан зөрчлийг арилгах, Шилэн дансны хуулийг мөрдөж ажиллах.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчил арилгуулах зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн төсвийн зарцуулалт нь Төсвийн тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар алдаа, зөрчил илээгүй байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар тусгай зориулалтын материал дансанд бүртгэлтэй хугацаа дууссан эмийн бүртгэлтэй холбоотой асуудлыг анхаарах. Цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдлаас шалтгаалж санхүүжилтийн зарцуулалт, орон тоотой холбоотой асуудлыг бүрэн шалгах боломжгүй байсан болно.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 150.4 сая төгрөгийн зөрчил илэрч 6.4 сая төгрөгийн 2 төлөрийн акт, 37.9 сая төгрөгийн 2 албан шаардлага, 106.1 сая төгрөгийн зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар нийт 6,358.4 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон.

1.Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргад мөнгөн урамшуулал олгох талаар дээд шатны төсвийн захирагчаас эрх зүйн акт, тушаал шийдвэр гараагүй байхад 1,449.7 төгрөгийн мөнгөн урамшууллыг олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь хэсгийн 41.2.3-т "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах" гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвөөс холбогдох хууль, журам зөрчиж олгосон 1,449.7 мянган төгрөгийг нөхөн төлүүлэх акт тогтоов.

2.Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь 2024 онд хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажиллаж байгаа төрийн захиргааны албан хаагчдад 5 жил тутам нэг удаа олгох мөнгөн урамшууллын тооцоогоор 6 албан хаагчид 49,087,246 төгрөгийн мөнгөн урамшуулал олгохдоо 4,908,725 төгрөгийн хувь хүний орлогын албан татвар суутгаагүй олгосон байна.

Энэ нь Татварын ерөнхий хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д "Татварын хууль тогтоомжид хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно", 6.1.19-д "суутган төлөгч" гэж тухайн төрлийн татварын хуулийн дагуу татвар төлөгчийн төлөх татварыг суутгаж, төсөвт шилжүүлэх, тайлагнах үүрэг бүхий этгээдийг", 28 дугаар зүйлийн 28.7-д "Суутган төлөгч нь татварын хууль тогтоомжийн дагуу тухайн төрлийн татвар төлөх үүрэг бүхий этгээдээс албан татварыг ногдуулан суутгана.",

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3-д “Албан татвар төлөгчийн дараах орлогод албан татвар ногдоно”, 6.3.1-д “цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого”, 21-р зүйлийн 21.1-д “Энэ хуулийн 14, 18 дугаар зүйлд заасны дагуу тухайн жилийн орлогыг тодорхойлоход 0-120 000 000 хүртэлх төгрөгийн албан татвар ногдуулах орлого олсон тохиолдолд 10 хувиар,..... тооцон албан татвар ногдуулна”, 25 дугаар зүйлийн 25.1-д “Энэ хуулийн 4.1.11-д заасан суутган төлөгч албан татвар ногдуулахад доор дурдсан журмыг баримтална”, 25.1.1-д “энэ хуулийн 14, 18 дугаар зүйлд заасан орлогын дүнд энэ хуулийн 21.1-д заасан хувиар албан татвар ногдуулж, холбогдох төсөвт шилжүүлэх” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвөөс холбогдох хууль, журам зөрчиж олгосон 4,908.7 мянган төгрөгийг нөхөн төлүүлэх акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар 37,940.4 мянган төгрөгийн албан шаардлага өгсөн.

1.Монгол Улсын Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны 6 дугаар сарын 26-ний өдөр төсвийн шууд захирагч, төсөв, санхүүгийн ажилтан нарт балансын урамшуулал олгох тухай 2/2782 дугаар албан тоотыг үндэслэн Эрүүл мэндийн газрын даргад, Эрүүл мэндийн газрын газрын даргын 2024 оны 8 дугаар сарын 21-ний өдрийн Б/26 дугаар тушаалаар ерөнхий нягтлан бодогч, нярав нарт, 2024 оны 12 дугаар сарын 02-ний өдрийн Б/45 дугаар тушаалаар эдийн засагч нарт 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар “Өөрчлөлтгүй дүгнэлт” авсан гэж нийтдээ 9,633.0 мянган төгрөгийн урамшуулал олгож, төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг хэтрүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5-д “Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ”, 16.5.5-т “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Засгийн газрын 2019 оны “Журам батлах тухай” 05 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан “Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам”-ын 3.2-т “Улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг эрүүл мэндийн ажилтны ажлын үр дүн, гүйцэтгэлийг үндэслэн” үндсэн цалингийн 10-20 хувиар сар бүр тооцож, улирал тутам олгоно гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн албан хаагчид олгох мөнгөн урамшууллыг холбогдох хууль, журам зөрчиж тогтоосон хэмжээнээс хэтрүүлэн олгохгүй байх.

1.Баян-Өлгий аймаг дахь Сум дундын Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн 2023 оны 12 дугаар сарын 20-ний өдрийн 130/ШШ2023/01078 дугаар шийдвэрээр М.Еркебуланд ажилгүй байсан хугацааны дундаж цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний олговорт 19,157.2 мянган төгрөг, улсын тэмдэгтийн хураамжид төлсөн 253.7 мянган төгрөг нийтдээ 19,440,940 төгрөгийг олгохоор шийдвэрлэсэн.

2.Сум дундын Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн 2024 оны 02 дугаар сарын 20-ний өдрийн 130/ШШ2024/00184 дугаар шийдвэрээр У.Есентайд ажилгүй байсан хугацааны дундаж цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний олговорт 8,766,468 төгрөгийг, улсын тэмдэгтийн хураамжид төлсөн 70.2 мянган төгрөг, ажиллагааны зардалд 30.0 мянган төгрөг нийтдээ 8,866,468 төгрөгийг олгохоор шийдвэрлэсэн байна.

Аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын 2024 оны 04 дугаар сарын 11-ний өдрийн 01/421, 01/427 дугаар албан бичгийн дагуу М.Еркебулан, У.Есентай нарт олгосон нийт 28,307,408 төгрөгийн нөхөн олговрыг аймгийн Эрүүл мэндийн газрын төсвөөс аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын Төрийн банк нь дахь 29140002230 тоот дансанд шилжүүлж, төсвөөс зориулалт бус зардал гаргаж, төрд учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх арга хэмжээ аваагүй байна

Шийдвэрлэсэн нь: Төрд учирсан хохирлыг буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлж, хохиролгүй болгох арга хэмжээ авах.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлттэй холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт: Бараа материалын тусгай зориулалтын материал дансанд бүртгэлтэй нэг бүрийн үнэ нь 37,037 төгрөгийн 9095 ширхэг нийтдээ 336,851.5 мянган төгрөгийн 2023 оны 04-р сарын 16-ны өдрөөр ашиглах хугацаа нь дууссан Ковид-19 эсрэг вакцины акталж данснаас хасах асуудлыг шийдвэрлээгүй байна.

Энэ нь Төрийн болон өмчийн тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 1-д “төрийн өмчит хуулийн этгээд эзэмшилдээ байгаа илүүдэл үндсэн эд хөрөнгө, түүнчлэн ашиглах хугацаа нь дууссан буюу эсхүл осол гэмтэлд өртсөний улмаас зориулалтаар нь ашиглах боломжгүй болсон бөгөөд засаж, сэлбэж ашиглах нь эдийн засгийн хувьд үр ашиггүй нь тооцоогоор нотлогдсон эд хөрөнгийг худалдаж, шилжүүлж, акт тогтоон устгаж болно” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй, санхүүгийн тайлангийн толилуулга, оршин байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж: Бараа материалын тусгай зориулалтын материал дансанд бүртгэлтэй дээрх эмийг өмч хамгаалах зөвлөлөөр дүгнэлт гаргуулж холбогдох газруудад актлах санал хүргүүлэн, данс бүртгэлээс хасах арга хэмжээ авах.

2. Шилэн дансны хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт: Шилэн дансанд цалингийн орлогоос бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 90,962.7 мянган төгрөгийн мөнгөн гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 10 шийдвэрийн 15,092.8 мянган төгрөгийн шийдвэрийг мэдээлээгүй, бүгд 106,055.5 мянган төгрөгийг тус тус дутуу мэдээлсэн ба шилэн дансны хэрэгжилт 85 хувьтай байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансанд цалингийн орлогоос бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 90,962.7 мянган төгрөгийн мөнгөн гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 16 шийдвэрийн 15,092.8 мянган төгрөгийн шийдвэрийг мэдээлээгүй, бүгд 106,055.5 мянган төгрөгийг нөхөж байршуулан зөрчлийг арилгах, Шилэн дансны хуулийг мөрдөж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2025 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт тус тус ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/				Зөвлөмж	
							Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруул аагүй		Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

		/мянган төгрөгөөр/	
Нийт зөрчил		Үүнээс	

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Зөрчлийн товч утга	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тус газрын даргад тушаал шийдвэргүй урамшуулал олгосон	1	1,449.7	1	1,449.7						
5 жил тутам нэг удаа олгох мөнгөн урамшууллын олгохдоо 4,908,725 төгрөгийн хувь хүний орлогын албан татвар суутгаагүй олгосон	1	4,908.7	1	4,908.7						
Төрийн албан хаагчид олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг хэтрүүлсэн байна.	1	9,633.0			1	9,633.0				
Төрд учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх арга хэмжээ аваагүй байна	1	28,307.4			1	28,307.4				
Ашиглах хугацаа нь дууссан Ковид-19 эсрэг вакцины акталж данснаас хасаагүй	1	0					1	0		
Дүн	3	44,298.8	1	6,358.4	1	37,940.4		0		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил									
5 саяаас дээш орлогын гүйлгээ, Төсөв, өмч, хөрөнгө зарцуулсан шийдвэрийг тус	1	106,055.5						1	106,055.5

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

тус дутуу байршуулсан								
Дүн	1	106,055.5					1	106,055.5
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	106,055.5					1	106,055.5

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ
МЭНДИЙН ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Х.АНЖЕЛИКА ТАНАА**

2025.02.14 № 40
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Өлгий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тусгай зориулалтын материал дансанд нэг бүрийн үнэ нь 37,037 төгрөгийн 9095 ширхэг нийтдээ 336.8 сая төгрөгийн 2023 оны 04 дүгээр сарын 16-ны өдрөөр ашиглах хугацаа нь дууссан Ковид-19 өвчний эсрэг вакцин бүртгэлтэй байгаа ба акталж данснаас хасах асуудлыг шийдвэрлээгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр анхаарал татах асуудал гараагүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

832502000020

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГҮЛ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
АКТ

2025 оны 02 сарын 14 өдөр

Дугаар 05/БГА-2025/008/КА-СА-ТЧЗ

Өлгий

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн баталгаажуулах аудитаар цалин, нэмэгдлийн тооцоог шалгаж үзэхэд дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын дарга нь 2024 оны 12 дугаар сард эрх бүхий байгууллагуудаас газрын даргад урамшуулал олгох тухай шийдвэр гараагүй байхад төсвөөс 1,449,700 мянган төгрөгийн мөнгөн урамшууллыг дур мэдэн хууль бус авсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 41 дүгээр зүйлийн 41.2 дахь хэсгийн 41.2.3-т "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах" гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.3-д "Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана" гэж заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Төсвөөс холбогдох хууль, журам зөрчиж олгосон 1,449.700 төгрөгийг аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргаар ажиллаж байсан Н.Сакенээр нөхөн төлүүлж аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Төрийн сан дахь төсвийн орлогын 100020051005 тоот дансанд 2025 оны 10 дугаар сарын 10-ны дотор оруулах;

2. Актын биелэлтийг 2025 оны 10 дугаар сарын 10-ны дотор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Х.Анжелика/ ерөнхий нягтлан бодогчийн ажлыг хавсран гүйцэтгэгч /О.Айбота/ нарт хариуцуулав.

АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТОР

С.НУРЛАН

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГҮЛ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
АЛБАН ШААРДЛАГА

2025 оны 02 сарын 25 өдөр

Дугаар 8/169А - 2025/005/КА-СТА-243

Өлгий

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн баталгаажуулах аудитаар төсвийн зарцуулалтыг шалгаж үзэхэд дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Баян-Өлгий аймаг дахь Сум дундын Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн 2023 оны 12 дугаар сарын 20-ний өдрийн 130/ШШ2023/01078 дугаар шийдвэрээр М.Еркебуланд ажилгүй байсан хугацааны дундаж цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний олговорт 19,157.2 мянган төгрөг, улсын тэмдэгтийн хураамжид төлсөн 253.7 мянган төгрөг нийтдээ 19,440,940 төгрөгийг олгохоор шийдвэрлэсэн.

2. Сум дундын Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн 2024 оны 02 дугаар сарын 20-ний өдрийн 130/ШШ2024/00184 дугаар шийдвэрээр У.Есентайд ажилгүй байсан хугацааны дундаж цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний олговорт 8,766,468 төгрөгийг, улсын тэмдэгтийн хураамжид төлсөн 70.2 мянган төгрөг, ажиллагааны зардалд 30.0 мянган төгрөг нийтдээ 8,866,468 төгрөгийг олгохоор шийдвэрлэсэн байна.

Аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын 2024 оны 04 дугаар сарын 11-ний өдрийн 01/427, 01/421 дугаар албан бичгийн дагуу М.Еркебулан, У.Есентай нарт олгосон нийт 28,307,408 төгрөгийн нөхөн олговрыг аймгийн Эрүүл мэндийн газрын төсвөөс аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын Төрийн банк нь дахь 29140002230 тоот дансанд шилжүүлж, төсвөөс зориулалт бус зардал гаргаж, төрд учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх арга хэмжээ аваагүй байна.

Энэ нь Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.1-д "Иргэн, хуулийн этгээдийн хохирлыг барагдуулсны улмаас өөрт учирсан хохирлыг захиргааны байгууллага Иргэний хуулийн 498.5-д заасны дагуу гэм буруутай этгээдээр буцааж төлүүлнэ", 103.2-т "Энэ хуулийн 103.1-д заасан гэм буруутай этгээдээр хохирлыг төлүүлэх үүргийг тухайн захиргааны байгууллагын дээд шатны байгууллагын дотоод аудитын нэгж хариуцна", Иргэний хуулийн 498 дугаар зүйлийн 498.5-д "Энэ хуулийн 498.1, 498.2, 498.4-т заасан этгээд өөрийн шууд санаатай буюу илтэд болгоомжгүй үйлдлээр гэм хор учруулсан бол гэм хорыг арилгасан байгууллага өөрт учирсан хохирлыг тухайн гэм буруутай этгээдээс шаардаж гаргуулах эрхтэй" гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар

хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1-д “Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана”, 4.2.1.6-д “төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан” гэсэн заалтыг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1.Иргэн М.Еркебулан болон У.Есентай нарт ажилгүй байсан хугацааны нөхөн олговорт төсвөөс төлсөн 28,307,408 төгрөгийг буруутай шийдвэр гаргаж төрд хохирол учруулсан аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргаар ажиллаж байсан Н.Сакенээр нөхөн төлүүлж, Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Төрийн сан дахь төсвийн орлогын 100020051005 тоот дансанд 2025 оны 12 дугаар сарын 01-ны дотор оруулах;

2.Албан шаардлагын биелэлтийг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 12 дугаар сарын 01-ны дотор ирүүлэх;

3.Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн ажиллах, албан шаардлагын биелэлтийг хангаж ажиллахыг аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Х.Дауиржан/, нягтлан бодогчийн ажлыг түр хавсран гүйцэтгэгч /О.Айбота/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТОР

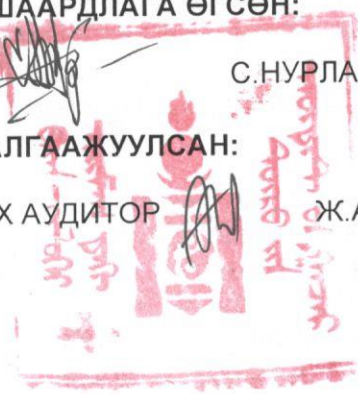
С.НУРЛАН

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГҮЛ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
АКТ

2025 оны 02 сарын 28 өдөр

Дугаар 35/БГА-2025/008/КА-СГА-1443

Өлгий

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд аймгийн аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн баталгаажуулах аудитаар нэг удаагийн мөнгөн урамшууллын тооцоог шалгаж үзэхэд дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь 2024 онд хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажиллаж байгаа төрийн захиргааны албан хаагчдад 5 жил тутам нэг удаа олгох мөнгөн урамшууллын тооцоогоор 6 албан хаагчид 49,087,246 төгрөгийн мөнгөн урамшуулал олгохдоо 4,908,725 төгрөгийн хувь хүний орлогын албан татвар суутгаагүй олгосон байна.

Энэ нь Татварын ерөнхий хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д "Татварын хууль тогтоомжид хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно", 6.1.19-д "суутган төлөгч" гэж тухайн төрлийн татварын хуулийн дагуу татвар төлөгчийн төлөх татварыг суутгаж, төсөвт шилжүүлэх, тайлагнах үүрэг бүхий этгээдийг", 28 дугаар зүйлийн 28.7-д "Суутган төлөгч нь татварын хууль тогтоомжийн дагуу тухайн төрлийн татвар төлөх үүрэг бүхий этгээдээс албан татварыг ногдуулан суутгана.",

Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3-д "Албан татвар төлөгчийн дараах орлогод албан татвар ногдоно", 6.3.1-д "цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого", 21-р зүйлийн 21.1-д "Энэ хуулийн 14, 18 дугаар зүйлд заасны дагуу тухайн жилийн орлогыг тодорхойлоход 0-120 000 000 хүртэлх төгрөгийн албан татвар ногдуулах орлого олсон тохиолдолд 10 хувиар,..... тооцон албан татвар ногдуулна", 25 дугаар зүйлийн 25.1-д "Энэ хуулийн 4.1.11-д заасан суутган төлөгч албан татвар ногдуулахад доор дурдсан журмыг баримтална", 25.1.1-д "энэ хуулийн 14, 18 дугаар зүйлд заасан орлогын дүнд энэ хуулийн 21.1-д заасан хувиар албан татвар ногдуулж, холбогдох төсөвт шилжүүлэх" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар

баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3-д “Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана” гэж заасныг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Төрийн захиргааны албан хаагчдад 5 жил тутам нэг удаа олгох мөнгөн урамшууллаас суутгаагүй 4,908,725 төгрөгийн хувь хүний орлогын албан татварыг хавсралтад заасан нэр бүхий албан хаагчдаар нөхөн төлүүлэх;

2. Төлбөрийн актыг төсвийн орлого болгож аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Төрийн сан дахь 100020051005 тоот дансанд 2025 оны 10 дугаар сарын 30-ны дотор барагдуулах;

3. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг аймгийн аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Х.Дауыржан/, нягтлан бодогчийн ажлыг түр хавсран гүйцэтгэгч /О.Айбота/ нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТОР

С.НУРЛАН

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГҮЛ

¹ Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5 дугаар баг, ЗДТГ-ын байр 1 дүгээр давхар. Утас: 70422954, 70422930

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын
газрын 2025 оны 2-р сарын ...-ны өдрийн
... дугаар актын хавсралт

8317144071
БЮА0074 9007245

№	Ажиллагсдын нэрс	Мөнгөн урамшууллын дүн	Суутган төлөх татварын мөнгөн дүн
1	Б.НУРЖАЙНАР	6,555,768	655,577
2	О.ЛХАГВАЖАВ	8,632,326	863,233
3	Н.САКЕН	10,383,828	1,038,383
4	Б.ГУЛБАНУ	8,118,000	811,800
5	Х.СВЕТА	6,765,000	676,500
6	М.РУСТЕМ	8,632,324	863,232
Нийт дүн		49,087,246	4,908,725

Хавсралт гаргасан: Аудитор

С.Нурлан

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
АЛБАН ШААРДЛАГА

2025 оны 02 сарын 14 өдөр

Дугаар 22/БГА-2025/005/НА-ӨТА-ТШЗ

Өлгий

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд аймгийн Эрүүл мэндийн газрын 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн баталгаажуулах аудитаар цалин хөлс, нэмэгдэл, урамшууллын тооцоог шалгаж үзэхэд дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Монгол Улсын Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны 6 дугаар сарын 26-ний өдөр төсвийн шууд захирагч, төсөв, санхүүгийн ажилтан нарт балансын урамшуулал олгох тухай 2/2782 дугаар албан тоотыг үндэслэн Эрүүл мэндийн газрын даргад, Эрүүл мэндийн газрын газрын даргын 2024 оны 8 дугаар сарын 21-ний өдрийн Б/26 дугаар тушаалаар ерөнхий нягтлан бодогч, нярав нарт, 2024 оны 12 дугаар сарын 02-ний өдрийн Б/45 дугаар тушаалаар эдийн засагч нарт 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар "Өөрчлөлтгүй дүгнэлт" авсан гэж нийтдээ 9,633.0 мянган төгрөгийн урамшуулал олгож, төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг хэтрүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5-д "Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ", 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Засгийн газрын 2019 оны "Журам батлах тухай" 05 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 3.2-т "Улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг эрүүл мэндийн ажилтны ажлын үр дүн, гүйцэтгэлийг үндэслэн" үндсэн цалингийн 10-20 хувиар сар бүр тооцож, улирал тутам олгоно гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан

зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1-д “Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана”, 4.2.1.4-т “төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан” гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төрийн албан хаагчид олгох мөнгөн урамшууллыг холбогдох хууль, журам зөрчиж тогтоосон хэмжээнээс хэтрүүлэн олгохгүй байх;
2. Зөрчлийг арилгаж албан шаардлагын биелэлтийг 2025 оны 10 дугаар сарын 10-ны дотор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт¹ ирүүлэх;
3. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг аймгийн Эрүүл мэндийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Х.Анжелика/, ерөнхий нягтлан бодогчийн ажлыг хавсран гүйцэтгэгч /О.Айбота/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТОР

С.НУРЛАН

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГҮЛ

¹ Баян-Өлгий аймаг. Өлгий сум. 5 дугаар баг. ЗДТГ-ын байр 1 дүгээр давхар. Утас: 70422954, 70422930